

Zeventien mannen en vrouwen

Rechtbankverslaggever Rob Zijlstra schrijft vanuit de rechtbank in Groningen op zijn weblog over grote en kleine strafzaken. Deze week: bij de digitale politierechter.

Onwennig stapt Miranda (30) de rechtszaal binnen. Het is haar eerste keer. Als ze gaat zitten in het verdachtenbankje - dat is gewoon op een stoel en aan een tafel - zegt de politierechter dat ze een proefkonijn is. En dat er van alles mis kan gaan.

Verbaasd kijkt ze ook om zich heen. Op de publieke tribune, de rij stoelen achterin de zaal, zitten zestien mannen en vrouwen. Ze kijken ernstig. Alsof er iets heel belangrijks staat te gebeuren.

De officier van justitie beweert dat Miranda heeft gestolen. Ze had een acceptgiro ontvangen en kon door 150 euro te betalen deze rechtsgang afkopen. Maar Miranda is van mening dat ze

niet heeft gestolen. Daarom is ze nu hier, om dat even duidelijk te maken.

De officier van justitie die tegenover Miranda zit, houdt zich doorgaans bezig met het managen van het Groninger justitieapparaat en met de zware criminaliteit, ook internationaal en in georganiseerd verband. Nu zegt hij dat Miranda is gedagvaard omdat zij op 17 september van het vorige jaar een snijworst, een grillworst en hamlappen heeft gestolen. Bij Supercoop in Groningen.

De zeventien mannen en vrouwen op de rij stoelen achterin blijven gewoon ernstig kijken. Veertien van hen zitten - zonder dat ze dat hebben afgesproken - met de armen over elkaar. Dat is een grappig gezicht.

Miranda zegt dat het niet expres gebeurde. Ze had boodschappen gedaan, dus de spullen in het karretje gelegd. Haar tas stond eerst in de kar en hing later aan zo'n haakje, voor aan de kar. Ze had de boodschappen bij de kassa op de band gelegd en gewoon afgerekend. Ineens schreeuwde een Supercoopman tegen haar dat ze had gestolen. Dat ze de

snij- en de grillworst en de hamlappen niet had afgerekend.

Miranda: 'Hij rukte de kassabon uit mijn handen en zei, zie je wel, het vlees staat er niet op. Ik wilde het toen alsnog betalen, maar dat mocht niet. Toen belden ze de politie. Heel vervelend.'

Miranda zegt niet te weten hoe het vlees zonder haar medeweten vroegtijdig in de tas kwam. En ook niet hoe de tas eerst geopend in de kar en later

dichtgeritst aan het haakje belandde. De Groninger *crimefighter* vindt dat maar raar en ongeloofwaardig. Dus schuldig.

Buiten de zittingszaal begint iemand in de muur te boren. De politierechter roept tegen Miranda dat dat er niet bij hoort. De officier van justitie eist boven het kabaal uit een boete van 150 euro.

Want het is, zegt hij, wel degelijk expres gebeurd. Je kunt heus wel eens iets vergeten als je een hele kar vol koopt, maar dat was hier niet het geval. Miranda had ook maar één tas bij zich had om alles in te doen. Diefstal. Punt uit.

De advocaat - het boren gaat gewoon door - zegt dat Miranda niet het oogmerk had te stelen. Er is te veel onduidelijkheid. Bovendien, zegt de advocaat, wilde Miranda alsnog betalen en dat mocht niet. Hoe nou stelen!

De politierechter doet direct uitspraak. Hij zegt dat hij ook niet weet waarom er in de muur van de rechtszaal wordt geboord, maar dat Miranda niet vrijuit gaat. Dat ze een boete krijgt, van 150 euro, maar anders dan de officier het wil, geheel voorwaardelijk. Met een

proeftijd van twee jaar.

Miranda mag gaan. Ze moet maar met haar advocaat overleggen of ze in hoger beroep gaat. Het boren in de muur is nu gestopt, kennelijk is een klus geklaard. De mannen en vrouwen uit de zaal, bijna allemaal justitiemedewerkers, zijn tevreden. Zij blijken daar te zitten omdat ze betrokken zijn bij GPS. Dat is een nieuw digitaal systeem dat op dit moment in alle rechtbanken in Nederland wordt geïntroduceerd.

Dat is een ingrijpende operatie. Het is het begin van het einde van de dikke papieren dossiers. Om te oefenen wordt begonnen met eenvoudige zaken, zoals de Miranda-zaak, de tweede digizaak in Groningen ooit. Over een paar jaar moet digitaal normaal zijn. Een van de betrokkenen zegt: 'Want digitaal heeft de toekomst.'

GPS moet alles beter maken ('de kwaliteit in de strafrechtketen bevorderen'). Vooralsnog doen alleen de officier van justitie en de griffier het. Rechters moeten er later aan geloven.

Een aanwezige rechter zegt dat 'wij'

nog huiverig zijn. Hij zegt: 'Stel je voor dat je een straf dossier digitaal moet voorbereiden. Dan moet je honderden, ja soms duizenden pagina's lezen, op beeldscherm. Dus wat doe je dan? Dan ga je dus printen.'

Kort nadat Miranda de zaal heeft verlaten, komt Willem (51) binnen. Digi-verdachte drie. Hij lijkt zo van de bouwplaats te komen, bekertje rechtbankkoffie van 45 eurocent in de hand. Hij had tegen twee agenten een half jaar geleden 'stelletje vuile klootzakken' geroepen. Nee, dat had hij niet moeten zeggen, maar het waren de emoties van het moment geweest. En de drank. Nee, niet dronken, heel verhaal.

Een agent eenvoudig beledigen kost standaard 400 euro. Twee ook. Willem komt, dankzij zijn persoonlijke omstandigheden, weg met 250 euro. Nee, hij gaat niet in hoger beroep, hij gaat weer aan het werk.

Ik denk, wat ook zal veranderen, verdachten zullen er altijd blijven. En dat is in de veranderende wereld een geruststellende gedachte.